

QUÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis 21. Martis.

M. FRANCISCO SORAND

DOCTORE MEDICO, Præside.

An à pastu frigescere salubre?

I.

VIVENTI, ut sit, alimenti necessitas nulla, quæ ad vitam princeps
jugisque, sive audiat hæc Philosopho, animæ nutriendis permanſio
in Calido: sive Galeno φιλοσοφώτερον, ejusdem in corpore ἐνέργεια: quæ
avidæ Caloris Elementari ευστόχῃ, gemina caducæ substantiæ & virtutis
damna, familiaris similisque alimenti ὄγκῳ ἐδυνάμην, cum nequeat ex æquo,
quoquomodo sariat ac replet. Viventi quidem fors illa communis omni,
par verò nulli, quia non una, nec unius, nec ad unum: quanquam sine
cibo tantulum durare vita nonnunquam potest, sine alimento omnino ne-
quit, quidquid secus audieris, si naturam ut decet auscultes, erit fabula.
Ferias scilicet Esuriales in homine quantumvis robusto ac bene valente sep-
timo die Libitina claudit, in debili dubiæ vel infidæ valetudinis fati diem
(quod mirere) in undecimum insolenti prorogatione diffindit. Sic τὰ φαν-
τασμα, mytili, cochleæ, cæteraque gentis cognatæ ζωόφοντα, per brumam
suo succo victitant, glires ex abundanti saginantur dormiendo. Stir-
pium verò nonnullæ, pingui lentoque humore habitiores, calore alioquin
edentulo, ubere glebæ depulsæ, jejuna de se vivunt, interdumque durant
annotinæ, sicuti bulbosæ, tuberosæ, κεφαλοκαρπῆς. Τὰ ἀνίσπορα non item, quæ
ἐπίεσσα sive vitæ brevioris. Seminibus anniculis, bimis, trimis, vita perti-
nacios non ultra quadratum porrigitur.

II.

QUOD Plantæ viventium Primitiæ salubrius vitam vivant, vivacius
protollant, unius ortus est, naturæque singularis prærogativa: quæ

gratuitò solidoque almæ telluris beneficio, paratu nullo, simplicissimum, at mixtum, nec de vivente, cæterà cognatum, sibi prorsus totius substantiæ similitudine mox conjungendum alimentum inveniunt, non faciunt. Hinc eodem ex fundo succos pariles sibi proleat glycyrrhisa dulces, absinthium amarus, lithimalus, euphorbium acres, acidos ὄξυς, auleteros mespilus, salsos Kali, blitum inspidos, quædam γαρμαδικῆς, toridem primorum corporum primum parturientis mixturæ ἔκτορα. Nullà ideireo coctionis secretionisque operâ desideratâ, unico unionis studio continenter allaborant, quæ sola, ut consummat opus nutritionis, ita hujus opem beat, cæterisque illas præstat vitæ salubrioris castigatiore usu fecundiores. Quocirca nullis oppidò laboriosæ ἐργασίας officiis, vel peccatis obnoxia illæ, sine tam multa instrumentorum supellectile fœliciùs degunt, nunquam utili succo graves, vel agræ excrementis, integra ferè sinceraque quôvis sub cœlo naturæ suæ jura videntur & repræsentant, nec nisi uno nulli non viventiū fatali ἀνθρώπου morbo, nullâ suâ culpâ, vix tandem emorituræ. At longè multò negotiosior, hocque ipso vitiosior animalibus incumbit hæc animacque vegetantis κατὰ φύσιν, quæ omnes ideo naturæ copias in se convertit, facitque quotidianâ curâ impeditiorem, damnis implet majoribus, onerat frequentioribus querelis, ejusque sæpenuerò frustratur vota, sæpiùs minuit, aut corrumpit pauperculus ille operarius nativus calor.

I I I.

IN quærendo Cibo agendoque hujus delectu, Bruta primus Labor haud improbus occupat, quibus nempe pro duce & norma, velut λόγος quidam ἐνυλός, rectus ille erroreque nullo in τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν datus impetus, seu mavelis instinctus Naturalis, quo destitutus homo, ut pote sui factus mancipij, sibi relictus rerum Dominus, aut quod verius, Rerum Domini libertinus, solutiore vindictæ, quanquam dignioris, Licentiâ atque Lasciviâ in rem suam perditissimè abutendo delinquit, quum obvia quæque in collativum ventrem æquo plenius, inconsideratiùs, intempestiviùs, ordine nullo, nullo discrimine ingerit, nec expectato Naturæ ἀκατοπτῆς portifculo, ad ejus demensum vivere, gulæ impatientis actus intemperij sustinet. His ille, munus coctionis præ reliquis animantibus adeò laboriosum, unius Cibi aliàs bonæ frugis, cruditate aut corruptela sibi majore molestiâ apparat difficiliorem. Meliùs nempe subductâ salubrioris victus ratione præire debuerat ex usu vitæ nata penuria partium alendarum, famem utramque, sanis quàm ægris sinceriozem, quôvis Apitio jucundiùs simul & sanis opsonatura: inde sequi deperditâ substantiæ restituendæ appetitio Naturalis: Exin rasi ventris μόχθος; mox sensus hujus: & ab eo tandem animalis appetentia, quæ una famis animalis importat sensum, sollicitatque idoneum & justum alendis partibus commeatum. Quamobrem omnium maximè hominem urget χειρώσεως cura prior, eoque gravior quò operosior Cibus parator error, neque exinde deinceps redimendo, totam ergo ut se addat Natura operi est pretium operæ, quæ nec otiosa unquam, nec snarum rerum incuriosa, vel defutura necessariis ποτὲ ἐρίσεται πάντα.

NÆ illis igitur malè sanis, corruptâ Coi veteris nobili salivâ acidum ru-
stantibus palatum exsurdavit novitiò suò ineptè imaginofus commen-
tò, *ῥέος* ille *Περγουλιῶς* Virfungus, acidique canalis & succi, qui cibos eliquet
solidiores, fabulam dedit, cujus fontes. nec vires intelligunt, aut sapiunt
studiosùs venati hujus ævi Lymphatici aquileges: è quibus alij salsum
prædicant, fatuum & insulsum alij, etiamnum ubi cubet ille alij requirunt.
Acidi namque, ut & universæ saporum gentis, vis omnis precaria de Ele-
mentis nata, inimica vitæ, uni apta medicinæ, nullius nisi morbidæ famis
causa, eò inofficiosior *χυλῶσι*, quò non in metalla solùm, alimonio inep-
tissima; sed in præhumidos & pingues cibos, etiam extorta Chymicæ ultri-
mæ tormentis ignavo morfu frangit genuinum, quos Nativus calor suis viri-
bus *ἐς ἡγλῆν* & *ἀνακαυδῆν* bellè conficit. Hunc tamen eo nomine tot & tanta
parrare *εὐχέλεις* & *δαιδελούς* in vivente miracula, solidâ vi Elementi sui,
erras si existimes. Major agit virtus, haud naturæ sed unius animæ vege-
tantis, quæ in vitalem modum ignem hunc temperatum, de incendiario
beneficium, de decoctore gnavum artificem, omnibus accuratum aptumque
officiis, huic in primis habilem operi, deditumque præfecit, cujus pensè
est, in succum alimentarium, uniusmodi sui que specie similem Cibaria om-
nigena, intestinis licet odiis abalienata, & *σανατορία* demutare, quæ præ-
manfa ore, extenuata & permolita dentibus, alvus *παρσίκτης*, receptacu-
lum & *περίμενος* priorque focus Naturalis Officinæ, ubi sinu exceptit & con-
didit, statim complexa constringit, cogit, confundit, segregat, eoque in
negotio tota vacat exterendis illis, consiciendisque, neque uno ventre re-
pastinandis, in *ἀκωντορῶν* ruminantibus. Adeò Luculento igne ex naturæ
indulgentia, sitisque commoditate, suò priùs quàm usurario calet ventri-
culus, tunicis crassius contextus, quæ defectæ *χυλῶσις* conscit, si gracilio-
res; corporis positus in medio: sub tecto & aprico vitalium: jecoris inter
amplexus: quæ regnat calor dextro versus inclinat, omento ceu lodice te-
ctus; cavâ venâ, aortâ, musculis spinalibus uti cileitrâ recumbit, deque
Coli olerio, etiam innoxie, viget & fovetur.

V.

VERUM TAMEN dum hœc igne domestico juxta, & precariò sic
fumant ventris focola, coctionisque operi agnoscis sese accingentis
animæ vires undique colligi, ac velut indistinctâ quodam Justitio, Caloris &
Spiritus ultrò citroque commeantis exercita priùs commercia minui, susti-
nerive, solvi statione excubias, in viscera tanquam de Paganico in Princi-
pia coire vides & revocari, ex eoque horridulâ commotiunculâ corpus uni-
versum de subito concuti percellique, artus fringere. Utrique sic vago & de-
sultorio, *λεωτορῆς* dicam injuriâ impegeris? vel ausis adeò fidos & assiduos
primæ admissionis ministros summove de familia fundatissima animæ ve-
getantis; non unius ille calor spiritusque scriptus est ordinis, originis, aut
provinciæ. Stationarius alter unus *ἀρχηγός*, veluti Naturalis vitalisque fun-
di & glebæ ascriptitius, neque aliò usquam abducendus verna solidis parti-
bus insidet & tenetur. Huic succenturiatus alter, veluti Naturæ Colonius &

4

Mediastinus, itque deditque viam, totus sub nutu nexuque animæ & phantasiæ, quarum addictus obsequiis, de naturali, vitalique depromptus foco, quum jubetur, & quo jubetur migrat, influit, hæret, revocatur, agiturque æstu alternante triplicique periodo πρὸς τὰ κατὰ viscera, πρὸς τὴν ἐξω περι-
πετειᾶν corporis ambitu circumscripta, tum mixtâ & mediâ ἢ ἑσω ἢ ἐξω sen-
sum animalisfque potentiæ devota satellitio. Attende ut permutatis statio-
num vicibus Natura, nescia τὴν ἐπαυρομένην, opera sua quum dividit, non
minuit beneficia, seu publicæ rei, seu privatæ serviat. Viden ut vitalis hu-
jus calor accessu, recessuque, somni ac vigiliatum, cujuscumque coctionis
excretionisque vices temperat & moderatur: Ut illô in viscera profugô, ve-
hementius, citatius, plenius micant venæ, somnum sorbillanti quàm vi-
gili, noctu quam interdiu, perbenè pransis quàm jejunis, sobriis & siccis:
expiratione quinetiam, quæ celeritate & magnitudine superat, potior tum
adurget inspiratio; quæque aliàs extremis frigentibus funesta fiunt moritu-
ris, convalescentis suoque Laræ exulantis animæ documenta; sanis, ægris,
causalis τρυφήν veniunt certiora, Naturæ rebus suis diligentius operatæ,
vacantis studiosius, & majore vi in sua vota conantis, adhibito calore illô
unô & suô, qui ad solidam, vivacemque salubritatem, majoresque præci-
puorum munerum vindicias, plurimus semper debet esse, nimius nunquam
potest.

Ergo à pascu frigesce salubre.

Proponēbat Lutetiæ PETRUS BONNET Parisinus.
A. R. S. H. MDCLXXV.

P A R I S I I S,

Apud FRANCISCUM MUGUET, Regis & Illustrissimi Archiepiscopi
Parisiensis Typographum.